

**Plan
mot diskriminering och kränkande behandling**

**Prästbols skola och fritidshem
År 2021**

Fredrik Ijmker Snell

Rektor

Innehåll

Vår vision	3
Trygghetsmål för Prästbols skola och fritidshem	3
Så här blir planen känd för barn/elever, vårdnadshavare och personal	4
Utvärdering av förra årets plan	4
Främjande insatser	5
Kartläggning	7
Resultat och analys	7
Förebyggande åtgärder	9
Rutiner för akuta situationer och uppföljande åtgärder till personal på skolan	12
Rutin för att anmäla kränkingsärenden i Kb Process	12
Ansvarsförhållande	13
Bilaga 1 Definition av begrepp	14
Bilaga 2 Ordningsregler framtagna av eleverna i Prästbols skola och fritidshem	17

Vår vision

Vår skola är en trygg plats för alla elever och all personal, fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

På vår skola genomsyrar värdegrundsarbetet hela verksamheten liksom respekt för alla människors lika värde och olikheter.

Vår vision sammanfattas också i trygghetsmålen vi har för Prästbols skola och fritidshem:

Trygghetsmål för Prästbols skola och fritidshem

- Alla har rätt att känna trygghet, glädje och gemenskap på Prästbols skola och fritidshem.
- Ingen ska utsättas för kränkande behandling på Prästbols skola och fritidshem.
- Alla skall behandlas lika på Prästbols skola och fritidshem.
- Alla arbetar för att motverka kränkande behandling.
- Alla ska kunna känna att de blir respekterade av såväl elever som personal.
- Alla vuxna tar ansvar för alla barn.
- Ingen ska behöva vara rädd på väg till eller från skolan eller ute på skolgården.
- Alla elever ska veta vem de kan vända sig till om de själva eller en kamrat behöver hjälp.

Så här blir planen känd för barn/elever, vårdnadshavare och personal

En kartläggning sker varje hösttermin som sedan ligger till grund för nya målsättningar och åtgärder. En del i kartläggningen är *Enkät om trygghet i skolan*, som görs av elever i åk 4-6 och ett *Samtal om trygga platser* som görs av elever i åk f-3 och på fritids. Syftet är att få kunskap om elevernas trivsel på skolan/fritidshemmet och att kunna åtgärda eventuella brister. Arbetslaget och elevrådet analyserar och diskuterar resultaten och detta överlämnas därefter till rektor. Materialet ligger till grund för vilka åtgärder skolan ska vidta för att öka elevernas trivsel och trygghet.

Varje mentor ansvarar för att vid varje utvecklingssamtal, tillsammans med elev och vårdnadshavare, diskutera den psykosociala arbetsmiljön och elevens trivsel på Prästbols skola och fritidshem.

Plan mot diskriminering och kränkande behandling behandlas vid APT en gång per termin samt vid övriga arbetslagsmöten varje vecka. Eleverna lär känna planen i klassråd och elevråd. Vårdnadshavare får vanligtvis höra talas om planen på föräldramöten, vid utvecklingssamtal och verksamhetsråd. I och med Corona sker informationen till vårdnadshavare via veckobrev. När elev, vårdnadshavare eller personal är ny presenteras planen för dem.

Utvärdering av förra årets plan

Rastaktiviteter där lekar varit ett inslag föll väl ut förra året och efterfrågas ännu av elever. Därför fortsätter vi att låta fd Trivselledare hålla i rastaktiviteter.

Arbetet med att utveckla arbetet mot kränkande behandling har fortgått under hela läsåret och kommer fortsätta under året 2020. Vi har anpassat våra rutiner vid in- och utgång i/ur klassrummet vid, vid duschning efter idrotten och vid ihopplockning efter en lektion till de behov vi ser. Vi fortsätter att ha bestämda platser i olika sammanhang, t ex bussfärd, köer osv. Detta läsår har vi startat ett faddersystem, som dock i nuläget ligger på is, men som återupptas efter att läget kring Corona blir förändrat.

Vi ser fortsatt att vår skolas främjande insatser och förebyggande åtgärder är viktiga för tryggheten på skolan och att de minskar antalet konflikter och kränkningar.

Främjande insatser

Områden som berörs av insatsen: kränkande behandling, sexuella trakasserier, diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder.

- Vid konflikter har vi policyn att vi alltid arbetar med konfliktlösning i direkt anslutning till konflikten eller så snart de inblandade har hunnit lugna ned sig.

Ansvar: berörd personal

- Elever som tidigare varit Trivselledare håller ibland i rastaktiviteter för de elever som vill vara med..

Ansvar: Mentor

- Vi har startat med *fadderverksamhet* (för att öka tryggheten för de yngre eleverna) och för de äldre att träna ansvarstagande och vara goda förebilder.

Ansvar: Mentor

- Vi har köpt in böcker flera ex av varje bok för att ev ha i läsgrupper med olika handling huvudpersoner utifrån olika etnicitet, kön osv.

Ansvar: Pedagogerna

- Eleverna är delaktiga vid diskussioner om och skapandet av regler.

Ansvar: undervisande lärare

- Vi utvecklar aktivt arbetet med elevernas delaktighet och har ingången att vi alltid ska lyssna på elevernas åsikter, t ex ibland angående placering (ej val av kompis, men position) i klassrummet. Lärarna bestämmer dock vid gruppindelning/plats.

Ansvar: undervisande lärare

- Vi tänker aktivt på att prata med och bekräfta *alla* elever på morgonen innan skolan börjar. Pedagogerna har ett roterande schema som morgonvärd på skolan, vilket gör att man lär känna alla elever, utvecklar relationer och eleverna blir trygga med alla lärare.

Ansvar: undervisande lärare

- Vi strävar efter att vara i klassrummet *innan lektion* och *efter lektioner* för att få till enskilda samtal och förebygga konflikter.

Ansvar: undervisande pedagoger

- Vi har *noll tolerans mot negativa kommentarer, suckar* osv och arbetar för en positiv arbetsmiljö.

Ansvar: samtlig personal

- Vi arbetar aktivt med att *reflektera över talutrymmet* i våra grupper.

Ansvar: undervisande pedagoger

- Vi arbetar aktivt med en *relationell pedagogik*, där relationen mellan pedagog och elev står i fokus. Vi visar även att vi bryr oss om och är intresserade av eleverna, att de är viktiga.

Ansvar: undervisande pedagoger

- Vi pratar ofta om *olikheter, att vi är olika*, i vårt värdegrundsarbete.

Ansvar: undervisande pedagoger

- Vi har *tillsammansdagar i tvärgrupper* med samarbetsövningar, lekar osv i början av läsåret, första dagen efter lov och julpyssel innan jul. Vi har även "Trivseltutbildning" då trivselledarna får visa de nya lekarna för övriga elever och pedagoger.

Ansvar: undervisande lärare

- I *matsalen har vi tio tysta minuter* då eleverna äter i tystnad för att få en lugnare matsituation med matro. Vi har även en bestämd tid då eleverna tidigast får gå ut på rast. Vi strävar även efter att pedagogerna roterar vid olika bord för att utveckla relationerna med alla elever.

Ansvar: samtliga pedagoger

- Varje klass träffas minst en gång vid *klassråd* inför elevrådet för att bl.a. diskutera frågor om trivsel och miljö samt förbereder frågor som ska diskuteras vidare i elevrådet.

Ansvar: mentorer

- Skolans *elevråd* sammanträder några gånger per termin. Rektor är sammankallande.

Ansvar: rektor

- Vi har en vuxentillsyn på rasterna med synliga vuxna (reflexväst) som sätter tydliga gränser för barnen. Vi utväxlar information om ev. episoder på rasterna.

Ansvar: samtliga pedagoger

- *Plan mot kränkande behandling och diskriminering* presenteras och diskuteras på klassråd och i veckobrev under vårterminen. Planen finns också aktuell på skolans hemsida.

Ansvar: mentorer, rektor

- Vi har *bestämda platser i skolbussarna* och samarbetar med busschaufförerna kring bussfärderna.

Ansvar: mentorer, busschaufför

- Under hösten 2020 har vi arbetat med att *utveckla läsning och läsförståelse utifrån ett jämställdhetsperspektiv* på våra studiedagar.

Ansvar: Samtliga lärare, Skua- utvecklare, genuspedagog

Kartläggning

Kartläggningsmetoder:

- En kartläggning har gjorts under höstterminen i form av *Enkät om trygghet i skolan*, som görs av elever i åk 4-6.
- Varje klass träffas minst en gång inför elevrådet för att bl.a. diskutera frågor om trivsel och arbetsmiljö samt förbereder frågor som ska diskuteras vidare i elevrådet.
- Eleverna i åk f-3 och på fritids gör tillsammans med sin mentor/fritidspedagog *Samtal om trygga platser/trygghetsvandring* för att fånga upp platser och situationer där elever kan känna sig utsatta.
- Observationer och incidenter den dagliga verksamheten tas upp, diskuteras och dokumenteras i arbetslaget.
- Personalen lyfter tidigare kränkings- och tillbudsincidenter på arbetslagsträffar och APT.
- Varje mentor ansvarar för att vid varje utvecklingssamtal, tillsammans med elev och vårdnadshavare, diskutera den psykosociala arbetsmiljön och elevens trivsel.

Resultat och analys

Resultat från *Enkät om trygghet i skolan*:

Enkäten visar att den typ av kränkningar som förekommer mest frekvent på skolan är verbala kränkningar. Den visar också att taskiga beteenden förekommer i klasserna och att skojbråk är något som är ganska utbrett.

Förekomsten av ofrivilligt ensamma elever och mobbning är mycket låg.

Analys *Enkät om trygghet i skolan*:

Det är positivt att se att vårt främjande och förebyggande arbete fungerar i hög grad och att det är få elever som upplever kränkningar och utsatthet.

Vi tror att resultatet kan beror på att vi i personalen verkligen markerar varje gång vi hör en kommentar. *Alla* säger verkligen ifrån om det.

När det gäller **skojbråk** behöver vi arbeta vidare för att ha en samsyn, all personal. Vi vill gå igenom detta med kollegorna på en konferens och prata om vad vi ska göra för att skapa en tydligare samsyn. Häri ligger bl a att prata om den *professionella rollen* så att ingen personal agerar "kompis" och t.o.m. är med i skojbråket.

Resultat från Samtal om trygga platser/trygghetsvandring:

Vi har gjort både trygghetsvandring och samtal om trygga/otrygga platser i de yngre grupperna och dessa platser kom upp:

- Det kan vara otryggt att passera fotbollsplanen på väg till bussen. Det finns rädsla för att få bollar på sig och det är mörkt längs passagen vid förrådet mot kullen.
- Vägen bakom skolan är halkig och lerig och mörk, något vi också har lyft med vaktmästare och rektorer.
- De yngre eleverna är rädda för att toaletternas lås ska gå i baklås. Detta är påtalat till vaktmästaren som bytt ett lås, men behöver byta fler!
- Några yngre barn påtalar att de ibland inte ser någon vuxen ute på rasten på baksidan av skolan. De är sedan rädda för att hämta någon på framsidan om de måste passera fotbollsplanen.
- Staketet vid fotbollsplanen har ett hål/glipa mellan det gamla och nya staketet, någon av de yngre kan ta sig igenom där.
- Klätterställningen- där blir det konflikter. Alla får inte vara med och några vill bestämma hur leken ska vara.
- Halt ute vid sargen, vid bussarna och vid 5-6:ans ingång.
- Det kan vara litet otryggt vid fotbollsplanen för det skjuts hårt.

Analys Samtal om trygga platser/trygghetsvandring:

Vi har försökt lyfta de första punkterna med skolledningen, men får till svar att det får vänta tills gården görs iordning. Vi har påtalat det flera gånger, plus det med mörker och vägen, men ingen åtgärd har gjorts. Vägen har åtgärdats till viss del, men behöver göras om igen. Den ska också skottas och sandas, men inte blivit trots påtryckningar till fastighetsbolaget Sunne fastighet.

Vi tror att det skulle vara bra om det kan sättas upp en lampa som en åtgärd mot problemet med mörkret.

Toalettlåsen- vi vet att vissa lås fortfarande är tröga och att det skapar otrygghet bland barnen.

Vi ser att rastvärden behöver cirkulera runt mer, för att täcka in de nämnda platserna under rasterna.

Det blev en glipa från början när fastighetsskötarna satte upp det nya staketet och vi har påtalat det.

Klätterställningen finns där rastvakten mer sällan är. Rastvärden får röra sig närmare.

Resultat Övriga kartlägningsresultat:

Under hösten har det varit oroligt ibland vid duschsituationer bland de äldre eleverna.

Analys Övriga kartlägningsresultat:

Vi tror att den nya klassammansättningen bland de äldre eleverna startade igång vissa grupprocesser och gruppsyck där vissa problematiska beteenden uppkom, som det ibland kan göra i en ny grupp. Se åtgärder.

Förebyggande åtgärder

Områden som berörs av åtgärderna: kränkande behandling, sexuella trakasserier, diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder.

Mål: Att motverka kränkande behandling

- All personal ska arbeta aktivt mot kränkande behandling. Detta sker genom värdegrundsarbete med alla elever, samtal och sociala berättelser. Vi har dagligen samtal om hur man ska vara mot varandra och om olika känslor och hur något känns. Vi arbetar med dilemmafrågor som eleverna får diskutera. De två första veckorna under höstterminen arbetar vi koncentrerat med värdegrundsarbete med eleverna för att stärka gemenskapen i alla grupper.
- Vi har under hösten/våren bl a arbetat med värderingsövningar och dilemmafrågor i vårt värdegrundsarbete.
- Under våren kommer vi att följa serien Ugglan och kompisgänget och arbeta med de diskussionsfrågor som hör till.

Ansvar: arbetslaget och all personal på skolan och i fritidshemmet.

När: kontinuerligt under läsåret, extra i början av terminen, under vårterminen.

Mål: Att öka tryggheten i omklädningsrum, matsal, på skolgården och mellan lektioner och aktiviteter.

- Vi arbetar med att stärka tryggheten genom att utveckla kösystem som även används för in- och utgång till rast/ur klassrummen, matsal osv och för att hämta sitt arbetsmaterial.

Ansvar: undervisande pedagoger

När: fortsatt under vårterminen 2020

- I höstas startade vi ett Fadderstystem med alla elever på skolan där tanken är att vi gör aktiviteter i tvärgrupper. Detta kommer att upptas igen när situationen kring Corona blivit bättre.
Ansvar: All personal
När: Under hösten 2020 och fortsatt 2021
- Vi har stärkt upp bemanningen i och i anslutning till omklädningsrummen när eleverna ska duscha. Detta ska utvärdera om några veckor.
Ansvar: undervisande lärare, idrottsläraren
När: hösten 2021 och vårterminen 2021
- Rastvärden behöver röra sig runt på hela rastområdet. Hen ska även helst stå på rätt sida fotbollsplanen och även passera klätterställningen.
Ansvar: samtliga pedagoger
När: fortsatt under vårterminen 2021
- Utemiljön. Vi inväntar den planerade förbättring av utemiljön som ska göras, t ex när det gäller gången till bussarna.
Ansvar: fastighet, skolchef
När: ?
- Vi ska kontakta vaktmästaren igen så att hen smörjer upp/byter toalettlåsen på skolan.
Ansvar: samtliga pedagoger
När: våren 2021
- Staketet vid fotbollsplanen och glipan i det samt ett vasst hål i det höga staketet mot affären som vi sett ska vi ta hjälp av vaktmästaren med. Vi lyfter det på en APT igen
Ansvar:. Samtliga pedagoger.
När: vår 2021
- Att det varit halkigt på skolgården och gångarna hoppas vi att vaktmästaren kan åtgärda genom att försöka sanda oftare! Vi skriver på att göra listan- att vi ska kontakta vaktmästaren.
Ansvar: Peronalen
När: snarast vt 2021

Mål: Att göra eleverna medvetna om deras delaktighet och inflytande i skolan.

- Vi förklarar begreppen och medvetandegör eleverna om deras delaktighet löpande i verksamheten genom att samtala om och påvisa när de har det.
Ansvar: mentorer, undervisande lärare
När: vårterminen 2021

Mål: Att förebygga sexuella trakasserier-

- Under våren och hösten planerar vi att en del av vårt värdegrundsarbete kommer att omfatta aktiva åtgärder för att förebygga sexuella trakasserier. Vi kommer att använda tidningen *Wow* samt materialet *Stopp min kropp* i alla åldrar fast på olika sätt.

Ansvar: Undervisande lärare

När: Under 2021

Rutiner för akuta situationer och uppföljande åtgärder till personal på skolan

Uppmärksamma - Handlingsplikt

- Stoppa akut händelse.
- Gå undan med de inblandade eleverna och lyssna och ta reda på vad som har hänt.
- Informera berörd personal (om du inte är mentor, ska respektive mentor informeras).
- Beroende på problemets art, vilka som är inblandade och var incidenten skett, ska du göra (vid behov i samråd med rektor) en bedömning av vilka åtgärder som ska vidtas, men kränkningar och trakasserier ska anmälas.
- Ta beslut om vårdnadshavare ska tillkallas eller endast underrättas. Detta ska ske samma dag.

Rutin för att anmäla kränkningsärenden i Kb Process

KB Process, Sunne kommun. Draft-it

Anmälan

1. Kränkning anmäls av den som har sett eller hört kränkningen. Anmälan görs vi verktyget Kb Process.
2. Ärendet hamnar automatiskt hos rektor, kurator och huvudman och delegeras sedan av kurator eller rektor till mentor, eventuellt även till andra involverade.

Utredning

3. Anmälaren skriver i utredningsdel om de samtal/åtgärder som blivit gjorda i samband med kränkningen.
4. Om det behövs stöd i utredningen meddelas detta tillbaka till kuratorn eller rektorn, som också kan ta med det vidare till Elevhälsan.

Åtgärder

5. Man går vidare till åtgärder. Vid de tillfällen då det är uppenbart vilka åtgärder som behövs kan dessa igångsättas och skrivs in i åtgärdsdelen i Kb Process. Vilka åtgärder som behöver vidtas beror på vad utredningen i det enskilda fallet visar. Det kan behövas åtgärder både på individ- och gruppnivå.
6. Åtgärderna ska leda till att kränkningarna upphör helt.
7. Kurator och/eller rektor har översikt över att ärendena hanteras och påminner om det går lång tid utan någon utveckling i ärendet.
8. Det kan vara aktuellt att Elevhälsan också involveras i åtgärdsdelen. Vid behov kan anmälaren komma till genomgång på EHT.
9. Om flera jobbar med utredningsdelen eller åtgärdsdel kan den som har genomfört samtal/åtgärder skriva några rader om detta och lämna/skicka till den som håller i ärendet så hen kan skriva in detta i Kb Process.

Uppföljning

10. När åtgärder är bestämda och påbörjade går man vidare till uppföljning. Här ska man ha en uppföljning som ska säkerställa att kränkningen inte ska hända igen, alltså ha planerat för förebyggande åtgärder som motverkar det.

Ansvarsförhållande

Rektor ansvarar för att Plan mot diskriminering och kränkande behandling följs av all personal.

All personal som får kännedom om diskriminering och kränkande behandling är skyldig att anmäla, utreda samt dokumentera nämnda arbete enligt rutinerna ovan.

Bilaga 1

Definition av begrepp

Vad är *kränkande behandling*?

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Där kränkande behandling sker handlar det ofta om relationer och maktförhållanden.

Kränkande behandling beskriver en relation i obalans. Det som avgör om en handling är att betrakta som kränkning är individens upplevelse.

Kränkande behandling kan vara:

- Fysisk t.ex. bli utsatt för slag och knuffar
- Verbal t.ex. svordomar, könsord, förolämpningar och hotelser
- Psykosocial t.ex. bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning.
- Text- och bildburen t.ex. klotter, brev, lappar, e-post, sms, sociala/digitala medier såsom Facebook, instagram och mms.

Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande och kallas då *mobbing*.

Vad är *diskriminering och trakasserier*?

Diskriminering är när någon missgynnas genom särbehandling p.g.a. någon av de diskrimineringsgrunder som diskrimineringslagen omfattar.

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Diskrimineringsgrunderna

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionshinder
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Ålder (undantag - se Diskrimineringslagen 3 Kap. 6§)

Diskriminering kan ske exempelvis genom skolans regler eller rutiner.

Direkt diskriminering: En elev får inte missgynnas genom särbehandling på grund av någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: En elev får inte missgynnas genom att till synes neutrala ordningsregler med mera tillämpas så att de får en i praktiken diskriminerande effekt. Att exempelvis behandla alla lika kan innebära diskriminering.

Definitionerna gäller kränkningar mellan elever och mellan personal och elever.

Trakasserier är uppträdande som kränker en elevs värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

Trakasserier kan också vara av sexuell karaktär. Det kan t.ex. handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt med anspelning på sex, s.k. sexuell jargong. Det kan också vara blickar eller bilder som är sexuellt anspelade och som då upplevs som kränkande.

Om någon blir utsatt för **sexuella trakasserier** ska detta omedelbart anmälas till rektor. Rektor öppnar omedelbart en utredning om misstänkt kränkning.

Det är förbjudet för huvudmannen och personalen i verksamheten att utsätta ett barn eller en elev för **repressalier**. Ett barn eller en elev som har anmält eller påtalat att huvudmannen eller personalen i verksamheten bryter mot bestämmelserna i 6 kapitlet skollagen (till exempel genom att inte ha utrett- och vidtagit åtgärder mot kränkande behandling) är skyddad mot att bli bestraffad, det vill säga utsatt för repressalier. Skyddet gäller även när ett barn eller en elev har medverkat i en utredning enligt 6 kapitlet skollagen.

Bilaga 2

Ordningsregler som är framtagna av eleverna i Prästbols skola och fritidshem.

- Alla får vara med och leka. Vi frågar om den som är ensam vill vara med.
- Alla passar alla på fotboll.
- Om någon säger nej ska man sluta, till exempel att ta mössor.
- Vi tänker på hur vi själva beter oss mot andra.
- Vi är tysta vid maten och pratar inte med de som sitter vid andra bord.
- Hjälmska ska vara på när man åker sparkcykel och när man vistas på kullen under vinterhalvåret.
- Alla hjälps åt att ta in sakerna efter rasten och alla klasser har en ansvarig dag där man ser till att allt är inplockat.

Regler för *kompisgungan*:

- Det får vara fyra barn på gungan samtidigt.
- Man gungar rakt fram och studsar inte.